

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Μ. Δευτέρα 26 Απριλίου 2021

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο Αριστοτέλης επισημαίνοντας την αναγκαιότητα ύπαρξης φιλίας στη ζωή κάθε ανθρώπου τη διέκρινε σε τρία είδη. Χαρακτηριστικά της πρώτης είναι η ιδιοτέλεια και η παροδικότητα, καθώς εντοπίζεται κυρίως σε μεγαλύτερες ηλικίες. Η δεύτερη στηρίζεται στην απόλαυση, που απορρέει από τα κοινά ενδιαφέροντα των εμπλεκόμενων. Η τρίτη και πιο σπουδαία, για τον φιλόσοφο, βασίζεται στην ύπαρξη αμοιβαίων συναισθημάτων σεβασμού, εμπιστοσύνης και κοινής βιοθεωρίας. Προϋποθέτει ενσυναίσθηση και χρόνο, προκειμένου να διαμορφωθούν βάσεις ουσιαστικής σχέσης μεταξύ των μελών μιας τέτοιας φιλίας.

78 λέξεις

A2.

- α) ΛΑΘΟΣ
- β) ΛΑΘΟΣ
- γ) ΛΑΘΟΣ
- δ) ΣΩΣΤΟ
- ε) ΛΑΘΟΣ

ΘΕΜΑ Β

B1. Ο μουσικός και ο καθηγητής, αν και ξεκίνησαν σε μεγάλη ηλικία να χτίζουν τη σχέση τους, οδηγήθηκαν σε μια αληθινή φιλία. Στις δυσκολίες συνδράμουν ο ένας τον άλλο και αλληλοϋποστηρίζονται *«έτρεξε σπίτι να τον καθησυχάσει και να ξενυχτίσει εκεί»*. Η φιλία τους στηρίζεται στην αλληλοβοήθεια και στην κατανόηση *«ανταπέδωσε την καλοσύνη»*. Στην περίπτωση αυτή διακρίνουμε το τρίτο είδος φιλίας, τη φιλία της αρετής και του αγαθού. Ο δεσμός αυτός δε στηρίζεται στην πρόσκαιρη απόλαυση αλλά στην ανιδιοτελή αγάπη. Οι φίλοι χαίρονται να έχουν κοινά ενδιαφέροντα και απολαύσεις *«Η ανθρώπινη σχέση βρήκε τον τρόπο να υπάρξει»*.

B2.

- «Η φιλία είναι ένα είδος... από κοινού και να ενεργήσουν»: Αυτούσια μεταφορά των λόγων του Αριστοτέλη ο οποίος αναφέρεται στον ορισμό της φιλίας και στην αναγκαιότητα ύπαρξής της στη ζωή του ανθρώπου.
- «ζύμη»: Μεταφορική χρήση της λέξης για να δηλωθεί πώς χτίστηκε σταδιακά η φιλία των δύο προσώπων της ιστορίας.

B3.**Νοηματική σχέση**

- α) διότι: αιτιολόγηση
- β) ταυτόχρονα: προσθήκη
- γ) δηλαδή: επεξήγηση

Αντικατάσταση

- α) επειδή, γιατί, αφού
- β) συγχρόνως, παράλληλα, συνάμα
- γ) με άλλα λόγια, συγκεκριμένα, πιο αναλυτικά

ΘΕΜΑ Γ.**Κειμενικό είδος:** Άρθρο**Τίτλος:** Φίλοι: Άξιοι αλλά δυσεύρετοι.**Ενδεικτικός Πρόλογος:**

Η πολυεπίπεδη κρίση που διέρχεται ο σύγχρονος πολιτισμός δεν θα μπορούσε να μην επηρεάσει τη σύναψη αυθεντικών φιλικών δεσμών. Παρόλα αυτά η ανάγκη του ανθρώπου να επικοινωνεί και να μοιράζεται μας υπενθυμίζει τη σπουδαιότητα διαφύλαξης του ισχυρού θεσμού της ουσιαστικής φιλίας.

Θέμα: Κριτήρια επιλογής προσώπων που θα αποτελούσαν τον φιλικό σας περίγυρο.

Κοινοί στόχοι επιδιώξεις. Βασικό κριτήριο είναι να έχουμε κοινές επιδιώξεις, κοινούς προβληματισμούς, κοινά ενδιαφέροντα και ανησυχίες αλλά και παρόμοιες αντιλήψεις, χωρίς όμως να αποκλείονται και οι διαφωνίες.

Ο χαρακτήρας. Ο χαρακτήρας παίζει ρόλο σημαντικό για την απόφασή μου να εντάξω κάποιον στον κύκλο των φίλων μου.

Ειλικρίνεια. Να υπάρχει η άνεση ώστε να αποδίδεται η πραγματικότητα, να εκμυστηρευόμαστε ο ένας στον άλλο τα μυστικά μας και τις βαθύτερες σκέψεις μας χωρίς επιφύλαξη.

Εχεμύθεια. Είναι πολύ σημαντικό η φιλία να βασίζεται σε σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Να γνωρίζω πως τα μυστικά μου είναι καλά φυλαγμένα και ταυτόχρονα πως ο φίλος/η μου δε θα τα κοινοποιήσουν.

Ανιδιοτέλεια. Η φιλία οφείλει να είναι απαλλαγμένη από κάθε έννοια συμφέροντος και να βασίζεται στο ειλικρινές ενδιαφέρον του ενός προσώπου για το άλλο. Έτσι με αυτόν τον τρόπο τα αισθήματα είναι ειλικρινή και χάνεται η επιφυλακτικότητα.

Συμπαράσταση. Είναι πολύ σημαντικό στις κρίσιμες ώρες να υπάρχει ένας αληθινός φίλος ως σταθερός συμπαράστατης σε κάθε δυσκολία καθώς η ύπαρξή του δεν περιορίζεται μόνο στις στιγμές της διασκέδασης και στα ευχάριστα γεγονότα. Ο καλός και αληθινός φίλος θα ήθελα να βρίσκεται εκεί διαρκώς είτε για να μοιραστεί τη χαρά μου με αγνά αισθήματα, είτε για να μοιραστεί τις δυσκολίες μου, με γνήσιο ενδιαφέρον. Η φιλία προσφέρει πολύτιμη αρωγή σε δύσκολες στιγμές της ζωής και συμβάλλει στην ψυχική υγεία. Έτσι ο καθένας από μας, που συμπάσχει με το φίλο του και συμμετέχει στην ευτυχία του, περιορίζει τις αδυναμίες και τα ελαττώματά του και μειώνει τον εγωκεντρισμό του.

Υπεράσπιση. Ο πραγματικός και σωστός φίλος διαθέτει σταθερά συναισθήματα και συμπεριφορά απέναντι στους φίλους ανεξάρτητα από την παρουσία τους δίπλα του. Δεν αδιαφορεί, δε στέκεται απαθής και σίγουρα δεν συναινεί με όσους κατηγορούν ή επικρίνουν τους φίλους του.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2021
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(α)

Σεβασμός στην προσωπικότητα. Ο αληθινός φίλος οφείλει να σέβεται απόλυτα τις επιλογές μου, ακόμη και αν διαφωνεί με ορισμένες από αυτές. Οι διαφωνίες μας δε θα αλλοιώσουν τη σχέση αφού αυτή θα τροφοδοτείται με συναισθήματα αγάπης που θα μας επιτρέπουν να αποδεχτούμε τις επιλογές και τις επιδιώξεις ο ένας του άλλου.

Ενδεικτικός Επίλογος:

Τα κριτήρια που ζητώ είμαι διατεθειμένος να τα προσφέρω και εγώ. Σε αυτή την αμοιβαία σχέση προσφοράς που δεν προγραμματίζεται και δεν ακολουθεί τύπους βρίσκεται το νόημα της πραγματικής φιλίας. Σίγουρα μέσω αυτής ανακαλύπτουμε την ουσία της ύπαρξής μας. Μαθαίνουμε να παίρνουμε και να δίνουμε απλόχερα την αγάπη μας και να επικοινωνούμε σε βάθος με τον άλλο άνθρωπο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ**

Στο απόσπασμα παρακολουθούμε την πορεία γνωριμίας δύο αγοριών κάτω από ιδιαίτερες συνθήκες. Ο Σμούελ βρίσκεται φυλακισμένος σε ένα στρατόπεδο όπου ένα συρματοπλέγμα καθιστά αδύνατη την ελευθερία του. Προτεραιότητά του δεν είναι να παίζει με τα υπόλοιπα παιδιά του στρατοπέδου αλλά να τραφεί, καθώς είναι πεινασμένος. Ο Μπρούνο από την άλλη, έχοντας δεδομένη την ελευθερία του και καλυμμένες τις βιοτικές του ανάγκες, αναζητά στο πρόσωπο του Σμούελ τη συντροφιά παιδιών της ηλικίας του για να μη νιώθει μοναξιά.

77 λέξεις

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

α: 1, 3, 5

β: 2, 4

3^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ο αφηγηματικός τρόπος που αξιοποιείται στο απόσπασμα είναι ο **διάλογος**. Έχουμε την κατά λέξη παράθεση των λόγων των δύο ηρώων (του Μπρούνο και του Σμούελ) που συνομιλούν μεταξύ τους σε ευθύ λόγο. Μέσω του διαλόγου σκιαγραφούνται με πειστικότητα οι χαρακτήρες των παιδιών, ενώ η αφήγηση καθίσταται ζωντανή και φυσική και ταυτόχρονα ο αναγνώστης προσεγγίζει βιωματικά το κείμενο, γίνεται αυτόπτης μάρτυρας αφού αισθάνεται ότι συμμετέχει στην ιστορία που συντελείται μπροστά στα μάτια του.

β. Η ιστορία διαδραματίζεται μεταξύ του Μπρούνο και του Σμούελ. Βασική επιδίωξη του πρώτου, ζώντας σε μία απομονωμένη περιοχή, είναι η αναζήτηση φίλων για να παίξει «ένα σωρό παιχνίδια». Βιώνει την ηλικία του χωρίς συναίσθηση των κινδύνων «ίσως μπορέσω να περάσω από κάτω». Από την άλλη, ο Σμούελ, παιδί ταλαιπωρημένο, αντιμετωπίζει το παιχνίδι ως πολυτέλεια «Τι να παίζουμε;». Βασικό του μέλημα είναι η επιβίωσή του. «Μήπως έχεις κάτι φαγώσιμο;» Παρουσιάζεται επιφυλακτικός έχοντας επίγνωση της επικινδυνότητας της κατάστασης «Αν με πιάσουν, θα βρω τον μπελά μου».

85 λέξεις

4^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ο άνθρωπος διαχρονικά έχει έμφυτη την ανάγκη να συνυπάρχει με άλλους ανθρώπους και να δημιουργεί ισχυρούς φιλικούς δεσμούς. Στη σύγχρονη όμως εποχή παρατηρείται μια αντίφαση ανάμεσα στην αξία της φιλίας από τη μια και στην απουσία της γνησιότητάς της στην καθημερινή ζωή από την άλλη. Παράγοντες όπως το συμφέρον, η φιλοχρηματία, το υλικό κέρδος, ο ατομικισμός, ο ωφελιμισμός και η υποκρισία παρακαλύπτουν την καρποφορία υγιών διαπροσωπικών σχέσεων. Ο βιομηχανοποιημένος τρόπος ζωής, επίσης, με τους έντονους ρυθμούς και τις πολλαπλές υποχρεώσεις που επιβάλλει εντείνει το αίσθημα της μοναξιάς, αφού δεν προσφέρεται επαρκής ελεύθερος χρόνος προκειμένου οι άνθρωποι να χαρούν δραστηριότητες από κοινού και να απολαύσουν τη φυσική παρουσία ο ένας του άλλου. Προς αυτή την κατεύθυνση συνέβαλε και η τεχνολογία που περιόρισε την επικοινωνία των ανθρώπων σχεδόν αποκλειστικά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Έτσι, κυριαρχεί η εικονική φιλία, πληθαίνουν οι σχέσεις που αναπτύσσονται και παραμένουν σε διαδικτυακή μορφή. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η φιλία είναι βίωμα, αξία κι όχι καταναλώσιμο προϊόν.

Λέξεις 160